

Informační kniha

SICÍLIE

Srdečně Vás
vítáme v destinaci
SICÍLIE

Přejeme Vám příjemné prožití dovolené!

Obsah

Poznejte to nejlepší ze Sicílie	str. 4
Časový posun	str. 5
Státní zřízení	str. 5
Historie	str. 5
Klimatické podmínky	str. 6
Polha a geografie	str. 7
Jazyky	str. 7
Flóra a fauna	str. 8
Stravování, kuchyně, restaurace	str. 9
Pláže	str. 9
Opalování	str. 10
Doprava a cestování po Sicílii	str. 11
Peníze – měna	str. 12
Internet	str. 12
Pošta	str. 13
Telefonování	str. 13
Celní předpisy	str. 13
Bezpečnost a kriminalita	str. 14
Aktivity a zábava	str. 15
Slovníček česko – italský	str. 16
Elektrický proud	str. 17
Voda	str. 17
Zdravotní péče	str. 17
Zajímavá místa	str. 18

Poznejte to nejlepší ze Sicílie

Palermo

- Hlavní a největší město Sicílie s bohatou historií
- Velké množství historických památek
- Kombinace normanské a orientální architektury
- Postaveno v zátce na úbočí hory
- V minulosti jedno z hlavních sídel sicilské mafie

Taormina

- Jedno z nejmalebnějších a turisticky nejvíce lákavých měst Itálie
- Výhodná poloha vysoko nad mořem s krásnými výhledy
- Známa promenáda Corso Umberto
- Krásné přírodní divadlo ze 3. st. př. n. l.

Agrigento

- Středověké město v prudkém kopci
- Charakteristické úzké uličky s kamennými domy, obchůdky a bary
- Část Valle dei Templi (Údolí chrámů)
- Rozsáhlý areál starověkých vykopávek s unikátními ruinami chrámů

Etna

- Jedna z největších činných sopek na světě, vysoká 3 329 m
- Dominanta celé Sicílie
- Poslední velký výbuch v roce 1669
- Na jejím úpatí najdete také zoo, prehistorický park a safari
- Nejlepším výchozím bodem je Taormina

Časový posun

Na Sicílii platí stejný čas jako v ČR.

Státní zřízení

Sicílie je autonomní oblast Itálie. Italská republika je parlamentní demokracie s dvoukomorovým parlamentem. Prezident má pouze reprezentativní funkci.

Historie

Historie Sicílie je dlouhá a pestrá

Nejstaršími známými obyvateli ostrova byli Sikané. První zprávy o nich pocházejí asi ze třetího tisíciletí před Kristem. K raným obyvatelům dále patřili Sikulové z Kalábrie a Elymové. Největší význam měli osadníci přicházející z Řecka okolo 7. století, zejména Chalkidčané a Korinťané. Zakládali města i osady a postupně osídlili většinu Sicílie. Časem se nevyhnuli střetům s jinými kmeny, zvláště s Feničany a později také s Kartaginci. Tato doba je zároveň spjata s čilým obchodem, rozvojem zemědělství, řemesel i kultury.

Římané si podmaňují Sicílii

Důležitým historickým milníkem byla roku 415 před naším letopočtem válka se Syrakusami. Ačkoliv Syrakusy nakonec zvítězily, na ostrově propukla občanská válka, již úspěšně využili Kartaginci a území si opět přivlastnili. Kartágo ztratilo Sicílii ve prospěch Římské říše za punských válek v letech 264 až 241. V nově vytvořené provincii neměl sicilský lid právo na občanství, a navíc musel do úmoru otročit pro Římany.

Zlaté časy za Saracény a Normanů

Saracéni, což byly národy Arabů, Berberů a muslimských Španělů, obsadili do roku 878 našeho letopočtu Mazara del Vallo, Palermo a nakonec i Syrakusy. Kostely se změnilly v mešity, v ulicích se začalo mluvit arabsky, na polích se vysazovaly nové plodiny a došlo k řadě pozemkových reforem. Pro ostrov konečně nastala doba rozkvětu. Rozvíjel se obchod, těžba surovin i kultura, některá města se mohla směle rovnat tehdejšímu nejhonosnějšímu španělskému sídlům.

Vlády se však brzy ujali Normané. Pokračovali v honosné výstavbě po vzoru Arabů a chytře vedli politiku smíru s místním obyvatelstvem, včetně svobody náboženství. Ostrovu se dařilo jako nikdy před tím. Vývoj se změnil v druhé polovině 12. století, kdy spory s papežem vyústily v ozbrojený střet s Karlem I., vévodou z Anjou. Toho využil aragonský král Petr III. a ze Sicílie udělal své nezávislé království, počátkem 14. století byl ostrov připojen k Aragonii.

Na cestě ke sjednocení s Itálií

Až v roce 1734 se Sicílie stala součástí Neapolského království a o několik let později Království obojí Sicílie. Roku 1860 sjednotil Giuseppe Garibaldi Sicílii s Itálií, což většina obyvatel nesla velmi těžce. Nemálo Sicíliánů dokonce opustilo ostrov úplně. Pro Sicílii to byly těžké časy. Od konce 19. století do 80. let minulého století ostrov ovládala mafiánská Cosa Nostra, jejíž moc sahala až do USA.

V době druhé světové války se Sicílie postavila na stranu Hitlera a stala se významným místem bojů ve Středozemním moři. V roce 1992 byli mafií zavražděni dva odvážní vyšetřovatelé Falcone a Borsellino, na Sicílii bylo vysláno 7 000 vojáků, aby se řádění mafie zabránilo. V 90. letech bylo uvězněno hodně mafiánských bossů a díky tomu se začala situace zlepšovat. Dnes je Sicílie moderním ostrovem, ovšem i ona se potýká s vysokou mírou nezaměstnanosti, hospodářskými a sociálními problémy a nevýznamný není ani faktor ilegálního přistěhovalectví. Důležitou roli hraje zejména těžba ropy a plynu, zemědělství a cestovní ruch.

Zajímavá data z historie Sicílie

12 – 10 tisíc let: Skalní rytiny z této doby se dochovaly na hoře Pellegrino a Egadských ostrovech.

850 př. n. l.: Založení Palerma (pod názvem Panormos) Kartaginci.

735 – 580 př. n. l.: Vznik řeckých kolonií jako Naxos a Syrakusy.

227 př. n. l.: Sicílie se stává římskou provincií.

765: Palermo se pod vládou Arabů stává po Konstantinopoli druhým největším městem světa.

1072: Normanský vévoda Roger de Hauteville dobývá „ve jménu křesťanské víry“ Palermo.

1282: Král Karel z Anjou byl vypuzen během krvavého povstání známého jako Sicilské nešpory.

1442: Sicílie znovusjednocena s Neapolským královstvím v Království obojí Sicílie, které trvá 400 let.

1669: Nejničivější erupce Etny v historii srovnala Catanii a města na východním pobřeží se zemí.

1806 – 1815: Britové okupují Sicílii a v Marsale se začíná vyrábět sherry.

1922 – 1943: Fašista Benito Mussolini takřka vymýtil sicilskou mafii.

1993: Boj s mafiány vrcholil uvězněním sicilského kmotra Salvatore Riiny.

Klimatické podmínky

Sicilské počasí je jako stvořené ke slunečným prázdninám

Sicílie leží v subtropickém pásu. Má typicky středomořské klima s horkými léty a mírnými, krátkými zimami, kdy prší jen výjimečně. Průměrná roční teplota vzduchu je 17 stupňů. Zajímavé je, že v hlavní sezoně je teplota vody mnohdy vyšší než teplota vzduchu, proto si na zdejších plážích svou dovolenou opravdu vychutnáte.

Poloha a geografie

Sicílie je s rozlohou zhruba 25 700 kilometrů čtverečních největším italským ostrovem. Leží ve Středozemním moři jihozápadně od pomyslné špičky boty Apeninského poloostrova. Od Kalábie ji odděluje Messinská úžina a územně se člení na 9 provincií.

Území Sicílie zaujímá z 98,9 procent hlavní ostrov, zbytek tvoří okolní menší ostrůvky. Nejvyšší horou je dosud aktivní sopka Etna vysoká 3 329 metrů. Další činný vulkán Stromboli se nachází na Liparském souostroví asi 70 kilometrů severně od Sicílie. Malta je vzdálená zhruba 100 kilometrů jižním směrem, Tunisko na africkém kontinentu 150 kilometrů, ještě dále je to na Sardinii.

Na Sicílii není jenom Etna

Sicílii je výrazně kopcovitá se čtyřmi hlavní horstvy. Centrální, připomínající měsíční srpek, obklopují Sicilské Apeniny na severu mezi Messinskou úžinou a korytem řeky Torto, masiv Etny a jižní pohoří Iblei. Hory tvoří téměř dvě třetiny území ostrova, nížin je přibližně jen asi 14 %. Největší řeky jsou v letní sezoně prakticky úplně vysychající Salso a Platani.

Většina obyvatel se necítí být Italy, ale považují se za Sicilany. Na ostrově jich celkem žije přibližně 5,1 milionů, v hlavním městě Palermu asi 700 tisíc. Na mnoha místech, zejména v chudších vesnicích, dodnes přetrval tradiční způsob života. Hlavním problémem současnosti je vysoká nezaměstnanost, hlavně u mladých lidí, kde se počet lidí bez práce blíží skoro k jedné třetině.

Sicilské hospodářství v kostce

O Sicílii panují mnohé předsudky. Ostrov patřil tradičně k nejchudším oblastem Itálie, po staletí bylo jedinou šancí ke slušnému životu emigrace. Existenci dodnes obávané mafie však běžný turista nezpozoruje, naopak, obyvatelé patří k nejvřelejším v Itálii.

Průmysl, zvláště petrochemický, strojírenský, potravinářský a výroba elektroniky, zaměstnává okolo 20 procent obyvatel. Industriálně významnými oblastmi jsou zejména Messina, Syrakusy, Caltanissetta a Katánie. Neopomenutelný význam má i těžba nerostů, soli a methanu, stejně jako cestovní ruch a s ním spojené služby.

Zemědělství se věnuje asi 10 % pracujících obyvatel. K nejvýznamnějším plodinám patří samozřejmě olivy, dále mandle, vinná réva, citrusy a pistácie. Na ostrově se daří také korkovému dubu. Co se týče chovu, nejrozšířenější jsou pastviny s kozami, mnohem důležitější je však rybolov a následný odchov v sádkách.

Jazyky

Na Sicílii se mluví italštinou a sicilštinou. Na následujících stránkách najdete základní italská slovíčka fráze.

Flóra a fauna

Sicílie má velmi rozmanitou přírodu, včetně sopečných oblastí. Na ostrově se nacházejí přírodní parky, rezervace, chráněné krajinné oblasti, mokřady i mořské chráněné oblasti. Liparské ostrovy například patří na seznam UNESCO, vulkanická krajina je tu unikátní.

Díky horkému středomořskému podnebí se na Sicílii daří pěstování ovoce v čele s citrusy, oliv, vinnou révou a zeleninou. Dominantním rysem krajiny jsou nízké keře, borovicové háje a cypřišové lesíky. Flóra je nejbohatší u pobřeží, nejvyšší horské oblasti jsou holé skály bez porostu.

Za delfíny a plameňáky na Sicílii

Na sicilské pevnině dnes žije minimum původních druhů, zato moře jich je plné. Když budete mít štěstí, pod hladinou uvidíte pestrou škálu živočichů, mezi nimi například pestrébarevné ryby, ale i mořské hady, pavouky, delfíny nebo tuňáky.

Sicílie je také úžasným místem pro pozorování ptactva. Žije tu na 315 druhů ptáků. Z jara přelétá nad Messinskou úžinou 30 000 až 40 000 dravců. 40 druhů se zde vyskytuje trvale. Dubové a borové lesy jsou domovem pro orebici horskou, oblasti salin a mokřadů na jihovýchodě ostrova mají ideální podmínky pro mnoho druhů tažných ptáků. Zimují tu např. ibis hnědý, vodouš štíhlý, jespák malý, pisla čáponohá nebo racek černohlavý. Na Sicílii a okolních ostrovech se můžete setkat s plameňáky, volavkami, kolpíky, kachnami, ouhorlíky a mnoha dalšími druhy. Na nedalekých Liparských ostrovech severně od Sicílie se vyskytuje například buňák šedý či ostříž jižní.

Stravování, kuchyně a restaurace

Na Sicílii se vaří skvěle, pojďte ochutnat

Největší ostrov ve Středozeří je protkaný velkým množstvím kultur a chutí: od aragonské a arabské přes tureckou a řeckou až po francouzskou a africkou kuchyni. Víno Malvázie z Liparských ostrovů, vůně mandlovníků, pistáciových stromů, olivových hájů, citrusovníků či pinií se tady snoubí s kulinářskou jednoduchostí. K sicilské kuchyni neodmyslitelně patří mořské ryby a vynikající sladké zákusky. Pestrá jídla, jejichž každý kousek je zážitkem, jsou dochucená vlastní solí z Marsaly s využitím bylinek, základem zdejších pokrmů.

Jak se jí na Sicílii

Sicilané rozhodně nejsou zvyklí na obědy a večeře doma u televize. Většinou jedí v restauracích s rodinou nebo s přáteli a obvykle o dost později, než jsme zvyklí my. Na jídlo si dávají čas, dopřávají si předkrmy i dezerty. Jídlo je pro ně vlastně společenská událost a příležitost ke konverzaci a zábavě.

Na stole téměř nikdy nechybí panini, podobné nám známým plněným bagetám z „lepších“ bageterií, samozřejmě místní sýr, šunka, italské polosuché salámy nebo melouny. Malé předkrmy, tzv. antipasti, povzbudí chuť k jídlu a ukrátká čekání na hlavní chod.

Typická sicilská jídla

Caponata – zeleninový salát

Sfincione – pizza

Panella – těstoviny

Maccu – krémová polévka

Crocché – bramborové krokety

Arancine – smažené rýžové koule

Finnocchio con sarde – sardinky s fenyklem

Vitello alla Marsala – hovězí na víně

Milza – masový sendvič

Jaké ryby můžete na Sicílii ochutnat?

Tonno – tuňák

Sparidae (sparidi) – mořan

Branzino (popř. spigola nebo ragno) – mořský okoun

Seppia – sépie

Pesce spada – mečoun

Sardina – sardinka

Dezerty Sicilanů

Cannoli – sladké plněné trubičky

Cassata – sladký koláč

Rutta di Martonata – ovoce v marcipánu

Gelato – zmrzlina

Granita – sladký šlehaný led

Pláže

To nejlepší ze sicilských pláží

Sicílii omývá trojice moří, Tyrhénské na severu, Jónské na východě a Středozeří na jihozápadě. Všechna jsou dokonale průzračná a čistá; mnoho pláží, zejména v okolí Etny, má tmavěji zbarvený sopečný písek a tudíž i temněji modře zbarvené moře, vhodné zpravidla pro šnorchlování i potápění.

Jelikož se tu do moře nevlévají takřka žádné řeky, je moře slanější a chybí nejjemnější sedimenty, tedy pláže jsou sice často písčité, ovšem tvořené spíše hrubším pískem až oblázky. Naleznete však i úseky skalnaté. Pláže jsou v průměru 20-30m široké, na mnoha soukromých je možno využít plážový servis, prakticky všude jsou však bez problémů k dispozici i pláže volné.

Vstup do moře je až na výjimky spíše pozvolný, v moři nežijí žádní nebezpeční živočichové. Na plážích se nacházejí bary, sprchy, toalety, půjčovny windsurfingů, lodiček a vodních šlapadel, hřiště na plážový volejbal a další vybavení.

Koupání nahoře bez je sice u cizinců běžné (zvláště na ostrovech), ale samotné Sicilanky je nepraktikují a v méně turistických oblastech tím můžete vyvolat veřejné pohoršení. Řiďte se v podobných situacích příkladem okolí. Nedoporučujeme vám ani procházet se v bikinách nebo skrovném oblečení po ulicích v okolí pláže.

Pláže Kyklopské riviéry

Doporučujeme podívat se do oblasti na pomezí Katánie a Taorminy, zvané Kyklopská riviéra. Pláže jsou tu spíše oblázkové, o to je ale moře čistší a průzračnější. Jedinečnou atmosféru navíc dokresluje i pohled na majestátní sopku Etnu. Malou daní za neopakovatelné panorama a jedinečné prostředí jsou místní ceny, mnohdy opravdu přehnaně vysoké. Písečné pláže můžete navštívit mezi Katánií a Syrakusami.

Velmi příjemné jsou pláže na jihu ostrova u měst Ragusa a Modica, kde je bonusem navíc absence masové turistiky. Jezdí sem téměř výhradně Italové. Za návštěvu určitě stojí oblast San Vito Lo Capo na severozápadě nedaleko města Trapani, kde se nachází krásná písečná pláž ve tvaru půlměsíce.

Za plážemi do Palerma i na Lipary

Pokud budete mít čas nejen na koupání a slunění, ale třeba i na procházku či prohlídku města, podívejte se do Palerma. Možná tu potkáte více zájemců o poznání místní, nikoliv výlučně mafiánské historie, nicméně určitě nebudete litovat. Další výjimečné pláže Sicílie jsou například černá sopečná pláž Forgia Vecchia na Stromboli a pláž Campobianco v Lipari s přírodními pemzovými skluzavkami.

Opalování

Chraňte se před silným italským sluníčkem během opalování a zvláště v poledních hodinách. Nejen v případě, že máte citlivou pokožku, byste měli používat kvalitní opalovací krém, sluneční brýle s UV filtrem a pokrývku hlavy. Pláže v turistických oblastech disponují slunečníky.

Slunění „nahoře bez“ je tolerováno, situaci si však na místě raději vždy prověřte.

Doprava a cestování po Sicílii

Kromě letecké přepravy (mezinárodní letiště Catania Fontanarossa na východě nebo Trapani Birgi na západě) je hlavním přístupem na ostrov trajekt přes Messinskou úžinu z Villa San Giovanni do Messiny. O výstavbě mostu přes úžinu, jež by se stal nejdelším visutým mostem světa, se hovoří již téměř 150 let. Projekt byl pro četné protesty prozatím pozastaven, ač na kalábrijské straně jsou již hotovy některé přípravné práce.

K letitým problémům ekonomickým je třeba přičíst i extrémní technologickou náročnost. Moře je zde v nejmělkším místě hluboké 72 metrů a oblast sužují zemětřesení, z nichž nejhorší zpustošilo v roce 1908 Messinu a Reggio di Calabria. Nadále tedy většina návštěvníků Sicílie připlouvá na lodích ve stopách Odyssea, jenž zde bojoval s obludami Skyllou a Charybdou, číhajícími každá na jedné straně Messinské úžiny.

Pokud budete chtít Sicílii trochu poznat, nejlepší je vypůjčit si vůz. Do větších měst se dostanete autobusem, do některých vesnic už byste ale mohli mít problém. Příliš nedoporučujeme využívat k cestování vlaky, bývají pomalé a často ne příliš spolehlivé.

Taxi

Na Sicílii jezdí vozy taxi bílé barvy. Cestování taxíkem není rozhodně levná záležitost. Ve většině případů se účtují extra příplatky za jízdu večer, zavazadlo navíc, cestu na letiště atd. Jízda po městě vás vyjde asi na 10 až 15 eur.

Autobusy

Výhodou autobusové dopravy je její cena a relativně dobrá dostupnost ve všech velkých městech. Potěší také doprava přímo do centra, vlakové stanice od něj naopak bývají na Sicílii často okolo jednoho kilometru vzdálené. Doprava je většinou omezena v odpoledních hodinách a v neděli, kdy spoje téměř nejedí.

Pronájem automobilů

Informace o možnostech pronájmu vozidel a cenách vám poskytne delegát, který vám zajistí také rezervaci a předání vozu a doporučí zajímavá místa a vhodné cesty.

Silniční předpisy na Sicílii

Na dálnicích je maximální povolená rychlost 130 kilometrů za hodinu, mimo ně 110 km/h a v obci 50 km/h. Další důležitá pravidla silničního provozu na Sicílii:

- Jezdí se vpravo
- Předjíždí se vždy jen z levé strany
- V autě musí být připoutáni všichni cestující
- Rozsvícená světla všude mimo obec jsou povinná
- Za jízdy je zakázáno telefonovat

Pamatujte, že mimo velká města není dopravní značení stoprocentní. Mnoho ukazatelů a značek chybí, proto dostat se na některá místa závisí spíše na štěstí nebo na osobní satelitní navigaci.

Peníze – měna

Oficiálním platidlem je na území celé Itálie euro. Výjimku tvoří exkláva Campione d'Italia v Alpách, kde platí švýcarský frank. Ideálním místem k výměně peněz jsou banky a směnárny ve větších městech a turistických centrech.

Internet

Internetové připojení je dostupné na celém italském území. Ve městech fungují internetové kavárny, v hotelech bezdrátové sítě, většina penzionů disponuje alespoň pevným připojením na počítači někde u recepcce.

Pošta

Otevírací doba poštovních poboček pro veřejnost bývá obvykle jen dopoledne. Známky na pohledy lze koupit také v trafikách „tabacchi“. Do České republiky doputují za pár dnů.

Telefonování

Mobilní sítě fungují v Itálii bez problémů, pouze v odlehlých horských oblastech může být signál slabší. Mezinárodní předvolba pro Itálii je 0039/+39. U Vašeho operátora si před odjezdem ověřte aktuální poplatky za volání, posílání SMS zpráv a jiných souvisejících služeb.

Důležitá čísla

Policie: 113

Hasiči: 115

Záchranná služba: 118

Kontakty na úřady

Velvyslanectví České republiky v Itálii

Ambasciata della Repubblica Ceca

Via dei Gracchi 322

00192 Roma

Telefon: 0039/063 609 571

Nouzová linka: 0039/335 310 450

E-mail: rome@embassy.mzv.cz

Web: www.mzv.cz/rome

Velvyslanectví Slovenské republiky v Itálii

Via dei Colli della Farnesina 144

Roma 00135, Italia

Tel.: +39 0636715220

E-mail: si.roma@mzv.sk

Web: www.mzv.sk/web/sirim

Celní předpisy

V Itálii platí přísný zákaz sběru a vývozu horské a mořské fauny a flory včetně oblázků, mušlí, písku, řas, mořské vody a to i v minimálním množství. Pokuta za porušení zákazu činí 1 549 – 9 296 EUR.

Dovoz a vývoz hotovosti je omezen částkou 10 000 eur.

Omezení na spotřební zboží:

- 800 ks cigaret nebo 400 ks cigaret o váze 3 g/ks nebo 200 ks doutníků nebo 1 kg tabáku

Přes italské hranice mohou osoby starší 17let převézt:

- 10 l alkoholických nápojů s obsahem vyšším než 22 %
- 20 litrů alkoholických nápojů s obsahem nepřesahujícím 22 % alkoholu
- 2 litry lehkých vín
- 90 litrů vín, z toho 60 litrů šumivého vína
- 110 litrů piva

Bezpečnost a kriminalita

Bezpečnostní situace v Itálii je stabilní, žádné vážné nebezpečí nehrozí. Doporučujeme být obezřetní na přeplněných místech. Nenechávejte žádné své cennosti v autě, ani na hotelovém pokoji. Dávejte si pozor na nákup padělaných věcí, zvláště elektroniky a cenností, vystavujete se riziku udělení vysoké pokuty.

Trezor je jistota

Všechny své cennosti a větší finanční hotovost si ponechte v hotelovém trezoru. O možnosti jeho využití se informujte na recepci.

Jestliže vaše zavazadlo nebude po předání na letišti v pořádku, ihned kontaktujte přepravní společnost a škodu nahlaste. Pokud tak neučiníte, nebude vám vyplacena náhrada škody.

Aktivity a zábava

Sportujte, nakupujte a bavte se na Sicílii

Inspirujte se naším stručným přehledem, jak si na Sicílii co nejlépe užít dovolenou. Na turisty tady myslí takřka na každém kroku, proto je z čeho vybírat.

Sportem ku zdraví

Pěší turistika

Sicílie se pyšní chráněnými oblastmi, desítkami přírodních i mořských rezervací. Možností, kam se podívat, určitě není málo. Pořídte si mapu v turistickém centru a vyberte si podle svých možností a fyzických schopností nejvhodnější trasu. K nejhezčím oblastem patří například Parco Naturale Regionale delle Madonie, Parco Fluviale dell'Alcantara a samozřejmě Parco dell'Etna kolem největší italské sopky. Poznávání jedinečných přírodních krás tu můžete spojit také s ochutnávkou domácího vína a medu.

Potápění a šnorchlování

Ideální místo a nejlepší podmínky k objevování bohatého podmořského světa jsou u Liparských ostrovů, na Ustice a u ostrova Isola Bella.

Cyklistika

Udělejte si na kole výlet k Etně, trasy jsou možná trochu náročnější, o to zajímavější zážitky zaručují.

Vodní sporty

Sicílie nepatří k destinacím, které jsou vyhlášené vodními sporty. Na plážích však samozřejmě centra vodních sportů fungují a pro zpestření lenošení na pláži jsou plně dostačující.

Nakupování a utrácení není na Sicílii problém

Za nákupy je na Sicílii nejlepší vyrazit na tržnice. Zkuste například Mercato del Capo v Palermu nebo rybí trh la Pescheria v Katánii. Menší trhy jsou v každém větším městě, v nichž nechybí ani supermarkety a řada dalších nákupních příležitostí.

Suvenýry

Určitě se podívejte po typických sicilských výrobcích a místních specialitách, z jídla i pití je jistě co vybírat. Na ostrově má tradici také keramika, kterou nakoupíte „u zdroje“ ve městech Caltagirone, Santo Stefano, di Camastra nebo ve Sciacce. Zejména dámy by mohly zajímat ručně vytvářené šperky z Trapani a Cefalù či krajky a výšivky, které se vyrábějí v Palermu, Taormině a Erice. Pokud si potrpíte na skutečně originální dárky, doporučujeme rytířské loutky nebo modely pravých sicilských povozů. Něco takového mají jen tady.

Restaurace

Za nejlepšími restauracemi doporučujeme vyrazit do Palerma. Dopřejte si sicilskou klasiku, zejména mořské plody. K jídlu si dejte místní dezertní víno, poznáte sami, že je vynikající, a na závěr kávu. S tou naši se nedá srovnat!

V restauracích je zpravidla spropitné již zahrnuto v ceně, v případě, že budete nadmíru spokojeni, nechte obsluhu jedno euro za každou osobu.

Divoká zábava a noční život po sicilsku

Pokud si budete chtít užít večer se vším všudy, při kterém nebude chybět dostatek vína a možnosti tance, vyrazte do centra větších měst. Zábavu podobnou párty na Ibize ale nečekejte. Sicílie je spíše o příjemném posezení a dobrém jídle, typických příjemných hospůdkách a jedinečné ostrovní atmosféře.

Praktický slovníček česko-italsky

Naučte se před dovolenou v Itálii několik užitečných slovíček a frází v italštině:

Česky	Italsky
Dobrý den	Buon giorno [buon džorno]
Dobrý večer	Buona sera [buona séra]
Dobrou noc	Buona notte
Nashledanou	Arrivederci [arrivedérči]
Ahoj, nazdar	Ciao [čao]
Ano	Sí
Ne	No
Prosím	Prego
Děkuji	Grazie [grácie]
Čaj	Té
Káva	Caffé
Víno	Vino
Dobře	Bene [béne]
Špatně	Male [mále]
Dnes	Oggi [odži]
Zítřka	Domani [domány]

Česky	Italsky
Kolik	Quanto [kuanto]
Večeře	Cena [čéna]
Snídaně	Colazione [kolacjóna]
Slečna	Signorina [siňorýna]
Paní	Signora [siňóra]
Pan	Signore [siňóre]
Kdy	Quando (kuando)
Kde	Dove (dóve)
Co	Che cosa (ke kósa)
Mnoho	Molto
Málo	Poco (póko)
Čech	Ceco (čéko)
Promiňte!	Scusi! (skúzi)

Elektrický proud

V Itálii je elektrické napětí 220 V, 50 Hz. Spotřebiče dovezené z České republiky by měly jít standardně zapojit do zásuvek, v případě obtíží doporučujeme v místním obchodě pořídit adaptér.

Voda

Voda tekoucí z vodovodního kohoutku je nezávadná, v přímořských oblastech někdy lehce slaná. Přesto radíme koupit k běžné konzumaci vodu balenou.

Zdravotní péče

Pokud jste si prostřednictvím cestovní kanceláře uzavřeli cestovní pojištění u ERV Evropské pojišťovny, kontaktujte v případě zdravotních obtíží vašeho průvodce nebo linku asistenční služby EuroAlarm Asistence.

Pečlivě si uschovejte veškerá potvrzení od lékaře. Na základě podmínek sjednaných ve smlouvě vám po návratu pojišťovna náklady spojené s ošetřením uhradí. Pokud máte uzavřené cestovní pojištění u jiné cestovní pojišťovny, postupujte dle příslušných pokynů.

Pro jistotu se na dovolenou do Itálie vybavte základní lékárníčkou. Neměly by v ní chybět prostředky proti horečce, nachlazení, zažívacím obtížím, zvracení a zánětu. Hodit se bude i dobrý repelent a přípravek zklidňující bodnutí hmyzem.

Zajímavá místa

Agrigento, úchvatné svědectví dávno zašlých časů

Podivuhodné město Agrigento v sobě mísí středověkou mohutnost, berberskou nadvládu a především antickou velikost i vznešenost. Právě jeho starověké památky mu přinesly zápis mezi světové kulturní dědictví UNESCO. Narodil se zde také nositel Nobelovy ceny, dramatik Luigi Pirandello.

Agrigento (přes 60 tisíc stálých obyvatel) vyrostlo v členité krajině jižní Sicílie, kousek od břehů Středozemního moře. Po rychlostní silnici se odsud rychle dostanete kolem vnitrozemského města Caltanissetta až k dálnici A19 vedoucí do 170 kilometrů vzdálené Catanie a 200 kilometrů vzdáleného Palerma.

Co uvidíte v Agrigentu

Osadu založili Řekové roku 581 př. n. l. pod názvem Akragas, ovšem během 2. punské války se jí zmocnili Římané a pojmenovali ji Agrigentum. V 9. století město Gergent obsadili Berberé, v roce 1087 Normané.

Agrigento najdete v prudkém kopci a je charakteristické úzkými uličkami s kamennými domy, obchůdky a bary. K jeho největším lákadlům patří část Valle dei Templi (Údolí chrámů) s ruinami chrámů v dórsském stylu a rozsáhlý areál středověkých vykopávek.

Objevte Cefalú a jeho katedrálu

Arabská atmosféra, vzácné historické památky a nádherné pobřeží lákají do Cefalú na severu Sicílie zástupy turistů ze všech koutů Evropy. Řada z nich se vydává za dalekým výhledem z vrcholu nepřehlédnutelné skály La Rocca (230 m), v jejímž stínu město leží.

Cefalú (asi 15 tisíc obyvatel) najdete uprostřed severního sicilského pobřeží. Západně od něj se nachází metropole Palermo, východním směrem se během dvou hodin cesty dostanete až k Messinské úžině. Vnitrozemí vyplňuje hornatá oblast Madonia plná vinogradů, sadů pomerančovníků a zeleninových políček.

Všechny krásy Sicílie

Symbolem Cefalú je vedle „Skály“ bohatě zdobená, normanská katedrála Duomo di Cefalú z 12. století (součást světového dědictví UNESCO). Dalšími zajímavými památkami jsou arabská prádelna Lavatoio Arabo a regionální muzeum Mandralisca. Bohatý letní kulturní program zastřešuje festival Cefalú Estate.

Cefalú žije celou sezónu. Dvojnásob to platí pro úzké uličky v okolí Corso Ruggiero a pro přímořskou promenádu, kde si můžete vybrat z bezpočtu restaurací, kaváren a obchodů se suvenýry. Pestrá je i nabídka sportů, zahrnující potápění, plavání, plachtění, jízdu na koni, turistiku a vyjížďky na bicyklu.

Etna, sopečná královna Evropy

S výškou 3 329 metrů patří Etna mezi největší činné sopky na světě. Vypravte se k nejsilnějšímu magnetu celé Sicílie: cesta mezi vinohrady, ovocnými sady a zeleninovými políčky je velmi příjemná a výhledy na pobřeží Jónského moře jsou mimořádným zážitkem.

Sopka Etna se vypíná na sicilském severovýchodě, asi 20 kilometrů od mořských břehů. Po její základně dlouhé 140 km se vine hlavní silnice a pás hustého zalidnění – na dosah od ní leží i velké město Catania a starověký klenot Taormina, ideální bod k jejímu poznávání. Mongibello, jak se Etně říká v italštině, je nejvyšším aktivním vulkánem Evropy, a zároveň nejvyšším bodem Itálie jižně od Alp. K jejímu poslednímu velkému výbuchu došlo roku 1669, ale například i erupce v roce 1981 stála za to, neboť při ní zmizelo 21 metrů vrcholové části hory. V současnosti má kvarteto hlavních vrcholů: Jihovýchodní a Severovýchodní kráter, Bocca Nuova a Voragine.

Na úpatí Etny najdete také zoologickou zahradu, prehistorický park a safari. Finální část výstupu přímo ke kráteru je velice nebezpečná a pouze na vlastní riziko.

Palermo, žhavá sicilská metropole

Miliónové Palermo je hlavním a největším městem Sicílie. Jeho osobitou atmosféru vytváří prolnutí mnoha kultur, architektonických stylů, subtropického podnebí a vyhlášené jižanské ležérnosti. Pyšní se bohatou historií a velkým množstvím památek kombinujících normanský a orientální stavební sloh. A v minulosti to bylo jedno z hlavních sídel sicilské mafie...

Palermo bylo postaveno v nížině Conca d'Oro podél široké zátoky Tyrhénského moře na hornatém severu Sicílie. Krásné výhledy na něj jsou z Monte Pellegrino (609 m), které se již v podstatě stalo městskou čtvrtí, a z vyhlídky Belvedere na proslulém poutním místě Monreale. S městy na východě (Messina, Catania) je spojeno dálnicemi.

Brána do Afriky

Při toulkách Palermem nevynechejte skvostně zdobenou kapli Capella Palatina v Královském paláci, sloupovou baziliku San Giuseppe dei Teatini, ani rozložitou katedrálu. Za návštěvu stojí i orientální chrám San Giovanni, archeologické muzeum, botanická zahrada či muzeum loutek.

Spoustu zajímavostí odhalíte i v blízkosti Palerma. Kromě zmiňovaného Monreale s impozantní katedrálou Santa Maria Nuova a unikátní křížovou chodbou v benediktinském klášteře stojí za vidění půvabné San Vito Lo Capo pod dramaticky formovaným vrcholem Monte Monaco v rezervaci Lo Zingaro.

San Vito Lo Capo, letovisko pod skálou

Všechno, co budete milovat na Sicílii, najdete také v městečku San Vito Lo Capo na jejím západním konci. Čekají tady na vás nádherné pláže, nespoutaná příroda i bohatá kulturní nabídka.

San Vito Lo Capo se schovává na poloostrově na severozápadě Sicílie. Blízká rezervace Lo Zingaro se pyšní neporušenou krajinou s prudkými útesy o výšce několika set metrů. Hlavní město Palermo je vzdáleno přes 100 kilometrů, sopka Etna, starověká Taormina či rušná Catania se nacházejí na úplně druhé straně ostrova.

Lahodné San Vito Lo Capo

Panorama města zásadním způsobem ovlivňují příkré, skalnaté svahy Monte Monaco v divokém pohoří Monti Inici. Pod nimi se táhne přístavní promenáda a kilometr dlouhá pláž s jemným pískem a pozvolným klesáním do Tyrhénského moře.

San Vito Lo Capo (skoro 5 tisíc obyvatel) vás nadchne rušným centrem s řadou obchůdků, kaváren a cukráren, hospůdek i restaurací s arabskými pochoutkami. V červenci tady pořádají hudební festival a v září kulinářskou přehlídku Cous Cous.

Scopello, mořské skály jako z pohádky

Dávná rybářská víska Scopello se proměnila v žádanou turistickou lokalitu, lákající návštěvníky krásnou přírodou. Za pozornost tady stojí především pozoruhodná skaliska rostoucí z blankytně modrého Tyrhénského moře do výše několika desítek metrů.

Scopello, v průběhu roku obývané jen hrstkou stálých obyvatel, se nachází mezi starobylými městy San Vito Lo Capo a Castellammare del Golfo. Je to na kraji známého zálivu Golfo di Castellammare v severozápadní Sicílii. Metropole Palermo je vzdálená necelou hodinu cesty osobním vozem.

Malebná krajina na západě Sicílie

Ve Scopellu můžete zkombinovat odpočinek na místních písčných plážích s toulkami městečkem. V jeho srdci stojí dlážděné náměstí s kašnou a kostelíkem, cestu k moři lemují krámky s ovocem a zeleninou.

Ze Scopella se rozhodně vydejte i za dalšími taháky sicilského západu. Řadí se k nim přírodní rezervace Lo Zingaro s úchvatnou horou Monte Monaco u San Vito Lo Capo a divoké pohoří Monti Sicani. Milovníky potápění bude lákat řada podmořských jeskyní.

Taormina, antické letoviště s výhledy na Etnu

Jedním z nejmalebnějších a turisticky nejpritažlivějších měst Sicílie s (prý) nejhezčím pohledem na Etnu je Taormina. Chlubí se výhodnou polohou vysoko nad Jónským mořem, krásnými výhledy a nejvyhledávanějšími plážemi ostrova ve svém okolí, zvláště v oblasti Giardini Naxos (Mazzaro, Spisone a pláž snů Isola Bella).

Taormina (skoro 11 tisíc obyvatel) leží na severovýchodě Sicílie v polovině cesty mezi velkoměsty Messina a Catania. Rozkládá se pod svahy kopce Monte Tauro (395 m) a její horní historická část je s dolní rekreační oblastí kolem pláže Lido Il Delfino dokonce spojená kabinovou lanovkou.

Taormina jako perla Sicílie

K největším magnetům města patří známá promenáda Corso Umberto a krásné přírodní divadlo ze třetího století před Kristem. Uvidíte z něj na Etnu i na Kalábrii. K dalším památkám patří antické divadlo Odeon, středověký hrad a renesanční katedrála. Turisty láká i orloj Torre dell'Orologio na bráně Porta di Mezzo.

Na každém rohu v historickém centru, jemuž vévodí náměstí Piazza 9 Aprile s ulicí Corso Umberto I., narazíte na kavárničky a příjemné hospůdky. Určitě v nich nezapomeňte ochutnat typickou sicilskou kuchyni v čele s lokálním mandlovým vínem *Vino alla Mandoria*!